

2016-02-29

Verksamhetsberättelse för Omställning Sigtuna, 2015

Vid årsmöte för Omställning Sigtuna 19 april 2015 utsågs en delvis ny styrelse med ordförande plus 8 ledamöter: Mats Olsson (ordförande), Rolf Brunnberg, Peter Hazelius, Ingela Johansson, Christer Larsson, Anna Lundhagen (vice ordf), Matz Norling, Tord Olsson och Marie Tegnefjord. Vid det konstituerande styrelsemötet samma dag utsågs Mats Olsson, Anna Lundhagen och Peter Hazelius till firmatecknare, var för sig. Under året har 10 styrelsemöten genomförts inkl det konstituerande mötet i anslutning till årsmötet. Till styrelsen har under året 6 adjungerade ledamöter anslutits: Kristina Belfrage, Archie Duncanson, Eva Fröman, Björne Olsson, Josefin Redtzer och Lars Wedén. Föreningen hade i december 2015 ca 30 betalande medlemmar. Sändlistan upptar dock ca 170 intresserade.

Aktiviteter

Översiktsplan 2014

Omställning Sigtuna ingår i en uppföljningsgrupp för Översiktsplan 2014. Inom denna grupp har två möten avhållits under året där en av huvudfrågorna gällt framtagandet av en strategi för jordbruksmarken inom kommunen. ÖP har betonat behovet av en fördjupning av kunskaperna om jordbruksmarken och metoder för värdering av jordbruksmarken. Bakgrunden är att vare sig Sigtuna kommun eller nationen i sin helhet är självförsörjande vad avser jordbruksprodukter och att den nu befintliga åkermarken bör skyddas från exploatering. Det är Omställning Sigtunas uppfattning att skyddet bör förstärkas. Vi framhöll i vårt remissvaret 2014 bl a att skyddet för åker-, betes- och naturmark fortfarande inte är tillräckligt tydligt och att flera av bebyggelseplanerna innebär för stora ingrepp. Vi har i uppföljningsgruppen nu bl a påpekat att en utgångspunkt inte bara skall vara befintlig åker eller betesmark utan även alla områden med för jordbruk lämplig jordart. I uppföljningsgruppen har Omställning Sigtuna också argumenterat för att kommunen bör se över arrendavtalen för den kommunägda marken så att förvaltningen sker i överensstämmelse med hållbarhetsmål. Kommunen genomför arbetet med stöd av Ekologigruppen. Kommunen har sammanställt en lägesrapport. Arbetet kommer att pågå även under 2016.

Strategi för lokalt ledd utveckling inom Leader Upplandsbygd

Omställning Sigtuna har deltagit i arbetet med framtagande av ett landsbygdsprogram i form av en strategi för lokalt ledd utveckling inom Upplandsbygd (Sigtuna, Knivsta, Uppsala och Östhammar kommuner). Se www.upplandsbygd.se. Ansökan om finansiellt stöd för programmet har under 2015 insänts till Jordbruksverket och där bifallits (8 dec). Jordbruksverket meddelar att från och med den 28 januari går det att ansöka om projektpengar. Detta görs denna programperiod via Jordbruksverkets hemsida. Inom strategin finns 4 tematiska insatsområden; 1) Företagande och arbetstillfällen, 2) Samspel mellan land

och stad, 3) Ungdomar, samt 4) Utvecklande bygder. Omställning Sigtuna är representerad i styrelsen för Leader Upplandsbygd och har därmed deltagit i 5 möten under 2015.

Seminarier

Nystart för lantbruk och närproducerade ekologisk livsmedel. I samverkan med Sigtuna kommun. Wenngarns slott – 12 februari.

Ca. 60 personer verksamma i norra Mälardalen medverkade vid detta seminarium. Här fanns erfarenheter från produktion, förädling, distribution, samhällsplanering och näringsliv. Även media deltog och en stort uppslagen artikel i Sigtunabygden 24 februari ger en god bild av vad allt handlade om. Förutom deltagarna har ett 30-tal personer anmält sitt intresse för frågor kring närproducerade livsmedel och vill hållas informerade om kommande aktiviteter.

Seminarieret hade två övergripande mål:

- Att konkretisera strategier för att öka tillgången på lokalt/regionalt producerad ekologisk mat.
- Att forma en koalition av grannkommuner som samverkar kring detta

Grupparbeten resulterade i ett flertal spännande projektidéer som Omställning Sigtuna arbetat vidare med under året.

Medverkan vid Wenngarns skördedagar – 19 september

Vi medverkade med en utställning med produkter och information från vår odlingscirkel. Vi medverkade också med ett föredrag med rubriken: Vår framtida livsmedelsförsörjning – hot och möjligheter.

Markexkursion till trakten av Odensala – 20 september

Marken är basen för våra liv – den ger oss mat, livsutrymme, byggnadsmaterial och många andra ekosystemtjänster. Men den är bara långsamt förnyelsebar och måste vårdas och användas med omsorg. På den här exkursionen visade vi på olika marker – vad de har för egenskaper, vad de består av och hur de bäst ska brukas. Vi besökte en jordbrukare för att få hans syn på hållbar markanvändning. I samverkan med Naturskyddsföreningen i Sigtunabygden.

Markens funktioner – 18 oktober

Markforskare från Sveriges lantbruksuniversitet berättade om den roll marken spelar och hur den hänger samman med vårt välbefinnande och hälsa. Detta med anledning av "The International Year of Soils". I samverkan med Naturskyddsföreningen i Sigtunabygden.

Odlingsgruppen

Odlingsgruppen har ett övergripande ansvar för frågor kring närodling, djurhållning och markanvändning. Syftet med denna grupp är att väcka intresse för odling och matkvalitet samt skapa tillgång till närproducerade och hållbart framtagna livsmedel. Våra möten har resulterat i bildandet av *Närmatgruppen* tillsammans med Sigtuna Kommun, *studiecirkeln "Odlad där du bor"* tillsammans med Naturskyddsförening i Sigtunabygden samt medverkan vid *Wenngarns skördedagar*.

Närmatgruppen var initiativtagare till det ovan beskrivna seminariet *Nystart för lantbruk och närproducerade ekologisk livsmedel* vid Wenngarn med syfte att ”konkretisera strategier för att öka tillgången på lokalt/regionalt producerad ekologisk mat” samt att ”forma en koalition av grannkommuner som samverkar kring detta”. Flera spännande idéer fångades upp och några kommer att genomföras i form av projekt under 2016 och framåt. Ett av det mest lovande är ett projekt med arbetsnamnet *Sockenmagasinet* i samarbete mellan Sigtuna och Knivsta kommuner samt Omställning Sigtuna.

Studiecirkeln genomfördes för tredje året i rad med ca 17 deltagare. I Drakegårdens trädgård har kommunen ställt iordning odlingslådor. Där har cirkeln odlat grönsaker och några blommor, även de ätbara. Cirkelns deltagare har ombesörjt sådd, gödsling och vattning under sommaren. Odlingen har bestått av nära 50 olika växter. Varje onsdag har man träffats för att se över odlingarna och diskutera gallring, ogrärensning och se hur det växer. Många besökare har kommit för att se odlingen, bl.a. barn från olika Dagis. Mötet med intresserade har inneburit att man värvat medlemmar till både Omställning Sigtuna och Naturskyddsföreningen. Förutom stadsodling vid Drakegården deltog cirkeln på en marknadsdag i Valsta där stadsodling som idé förmedlades och egna odlade produkter presenterades. En avslutande vegetarisk middag på närodlade grönsaker med deltagare samt gäster som kockar tillika middagsgäster genomfördes efter avslutad odlingssäsong.

Resan mot Solen.

Detta projekt utgör en satsningen på ökad produktion av solenergi i Sigtuna kommun. I flera år utvecklade vi detta initiativ genom en rad öppna möten i Sigtuna och Märsta under parollen "Resan mot Solen", tillsammans med Sala-Heby Energi och Knivsta kommun. För snart tre år sedan beslutade vi att avknoppa satsningen och omvandla den till en egen ekonomisk förening: "Sigtuna Solkraft". Vi rekryterade som ordförande, Rune Brandinger, tidigare koncernchef i Södra (Skogsägarna) och placerade Christer Larsson i styrelsen. Initiativet och den numera ekonomiska föreningen seglar alltså vidare för fulla segel. Christer har under året lämnat styrelsen.

Sigtunainitiativet.

Projekt utgör en satsning på att mobilisera de kyrkliga samfundens kring omställningsfrågorna och deras existentiella perspektiv. Detta initiativ utvecklade vi för snart fem år sedan tillsammans med förre ärkebiskopen Gunnar Weman och komministern Maria Eckerdal vid Sigtuna församling. Det innebar att vi med församlingen producerade och marknadsförde gemensamma gudstjänster där OS stod för talet/predikan och delar av de efterföljande samlingarna kring det givna temat miljö, klimat och dessas existentiella perspektiv. För två år sedan tog vi delar av detta mobiliserande initiativ med ner till Vatikanen och tre av påven Franciscus närmaste chefer. Med oss hade vi professor Johan Rockström, chef för Stockholms Resilience Center, Andes Wijkman, Rom-klubbens president och tidigare biträdande generalsekreterare för FN, samt Sveriges dåvarande sändebud till påven och Vatikanen, ambassadören Ulla Gudmundsson. Målet för dessa överläggningar var att förena "Religion, Science and Transition" (omställning) till en global och samverkande förändringskraft. För

2016 har vi nu initierat en ny serie överläggningar i Rom bl.a med chefen för Vatikanens båda vetenskapsakademier, tillika en av Påvens närmaste vänner och rådgivare, men nu inom ramen för det globala sk. EcoCide initiativet som går ut på att jämställa grova och systematiska övergrepp mot naturen med brott mot mänskligheten och därmed göra dessa åtalbara vid den internationella domstolen i Haag. Initiativet visavi Vatikanen (1.2 miljarder följare) har förberetts av OS:s Christer Larsson och genomförs i Rom tillsammans med det globala initiativets grundare, advokaten Polly Higgins i London, Pella Thiel från initiativets svenska ”Task force” samt Sveriges nuvarande sändebud till Vatikanen, ambassadör Lars-Hjalmar Wide.

Filmkvällar (i samverkan med Naturskyddsföreningen i Sigtunabygden samt Sigtunastiftelsen)

Februari: Film och samtal ”The Nature of Cities” på Sigtunastiftelsen. En lyckad kväll. Ca 25 deltagare.

April: Film och samtal ”The Economics of Happiness” på Sigtunastiftelsen. En givande och intressant kväll, ca 15 deltagare.

Oktober: Film och samtal ”Skog och människor” på Sigtunastiftelsen. En intressant kväll, ca 15 deltagare.

Övrigt

Omställning Sigtuna har byggt upp och vårdar ett nätverk av samverkande organisationer för utveckling av verksamheten. Exempel: Studieförbunden, Naturskyddsföreningen, Sigtuna folkhögskola, Sigtunastiftelsen, Trafikgruppen i Sigtuna, de kyrkliga samfundet, Tällberg Foundation, Sigtuna Exergiakademi, Alsike kloster, Omställning Knivsta m.fl. Under året har samarbetet med Sigtuna kommun utvecklats och föreningen ingår numer i olika referensgrupper inom områdena hållbarhet/miljö, bl a en uppföljningsgrupp för Översiktsplanen.

Föreningens hemsida – www.omstallningsigtuna.se – utvecklas kontinuerligt och innehåller dokumentation från genomförda aktiviteter, användbara länkar och information om kommande händelser.

Mats Olsson

Ordförande för Omställning Sigtuna